

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לחתום, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב נחת
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש טו מנחם אב תשפ"ה: ירושלים: 6:54 תל-אביב: 7:09 חיפה: 7:02 מוצאי שבת: ירושלים: 8:08 תל-אביב: 8:10 חיפה: 8:11 ר"ת: 8:45

פרשת ואתחנן

תפלה על הזולת

להתפלל ולבקש רחמים על הזקוקים לישועה!
נלמד מהפסוק: "ואתחנן אל ה'... לאמר" (פרק ג-כג)

ואמרו חז"ל (במד"ר) מהו לאמר? אמר רבי עזריה לאמר לדורות שיהיו מתפללין בשעת הצרה שהרי משה אעפ"י שנאמר לו, לא תעבור את הירדן הזה התחיל מתחנן. ובמדרש תנחומא מובא: לימד משה את באי עולם שלא יאמר אדם הואיל וחולי שלי מסוכן ועשה דייתיקי וחילק כל אשר לו, לא יאמר הואיל שעשה דייתיקי לא יתפלל עוד, אלא יתפלל, שאין הקב"ה פוסל תפלת כל בריה וכו'.

על הפסוק "קחו עמכם דברים" (הושע יד) אמרו חז"ל (במדרש שמו"ר) אומר להם [הקב"ה] בכו והתפללו לפני ואני מקבל. אבותכם כשנשתעבדו במצרים לא בתפלה פדיתי אותם! בימי יהושע, לא בתפלה עשיתי להם ניסים! וכן אנשי ירושלים, אעפ"י שהכעיסוני, בשביל שבכו לפני ריחמתי עליהם וכו'.

ביאר הגר"ל חסמן זצ"ל (באור יהל - תצוה) שהפסוק מדבר בבני ישראל העניים בדעת ובמעשים טובים, ואף במצב כזה שפל אומר להם הקב"ה בכו והתפללו לפני ואני מקבל, ומעמיד את תפלתם בשווה עם תפלת יהושע ועם תפלת שמואל הנביא (עיי"ש) לומדים אנו מכאן כוחה העצום ורוממותה המופלאה של התפלה.

ולא רק זו, אלא אף זו: אף בשעה שמכעיסים לפניו יתברך, תפלתם נשמעת, כדאיתא: וכן אנשי ירושלים אעפ"י שהכעיסוני בשביל שבכו לפני ריחמתי עליהם. רואים עד כמה גדול ורב הוא כח התפלה.

ולא רק בתפלת כל ישראל מצאנו כן. אלא גם בתפלת היחיד כדברי חז"ל (מד"ר ויקרא פג-ב) עה"פ "כי לא בזה ולא שקץ ענות עני" - בנוהג שבעולם שני בני אדם נכנסו אצל הדיין, אחד עני ואחד עשיר, אצל מי הדיין הופך פניו, לא אצל העשיר! אבל כאן: "ולא הסתיר פניו ממנו ובשוועם אליו שמעו..." [וכשם שלא בזה את תפלתו כך לא בזה את קרבנו].

ושאל הרב חסמן: למה שיבזה את תפלת העני, וכי יש אצל הקב"ה הבדל בין עשיר לעני? ומה מלמדינו הכתוב בזה? אלא בהכרח מדובר בעני בדעת ובמעשים וממילא גם תפלתו יבשה... ובכ"ז תפלתו מתקבלת! ועליו נאמר: "ולא הסתיר פניו ממנו ובשוועו אליו שמעו". אבל תנאי גדול יש בזה: "בכו והתפללו לפני" לפני דווקא! דעו לפני מי אתם עומדים! עכ"ד.

ואמנם צריך להתמיד ולהפציר בתפלה, ותמיד מועילה התפלה ואינה שבה ריקם כדברי חז"ל (ברכות לב): "אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל". וכן, "כל המאריך בתפלתו אין תפלתו חוזרת ריקם". ואמרו חז"ל (מדרש שמואל פ"ד): יש תפלה שמועלת מיד, ויש תפלה שמועלת לג' ימים ויש שמועלת לשלושים שנה. עיי"ש.

וכתב הגר"י קניבסקי-הסטייפלער זצ"ל (בספרו חיי עולם) כי בעיקר מה שנדמה לו לאדם שאינו נענה בתפלתו, אעפ"י שהתפלל על הדבר זמן רב, אינו נכון כלל! שהרי א"א לדעת היאך היה המצב אצלו אילו לא התפלל, שאולי אילו לא תפלתו היה ח"ו המצב גרוע יותר ויותר ותפלתו עשתה מחצה.

תפלה שהרקיעה שחקים...

כשפרצה מלחמת העולם הראשונה, היתה אז ישיבת מיר במקומה. והנה אירע שבראש השנה בעת שהתאספו כל בני הישיבה לתפלה בבית הכנסת הגדול במיר, הגיעו פתאום חיילים רוסיים וחיפשו בבתי הכנסיות "משתמטים" מהשירות בצבא.

סכנה איומה נשקפה לבני הישיבה, משום שאף אחד מהם לא התניצב לשירות, והיו עלולים כולם כאחד להלקח ישר לחזית. שקלו אז האם לא כדאי שבני הישיבה יתפזרו בין המתפללים המבוגרים בשאר בתי הכנסת כדי שלא לבלוט. כי אם יגיעו החיילים לבית הכנסת הגדול ויראו לפנייהם ציבור שלם של צעירים יפלו כל בני הישיבה בבת אחת לידיהם.

החליט אז המשגיח הגה"צ **רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל** שדוקא ישארו כולם במקום אחד ויתפללו מתוך בטחון בה' שיצילם. והעידו תלמידי הישיבה כי ההשראה העילאית ורעם התפלות באותה שנה הרקיעו שחקים... ולמרבה הפלא ערכו החיילים חיפושים בכל שאר בתי הכנסת ואילו על מפתן בית הכנסת הגדול בו התפללו בני הישיבה, לא דרכו כלל. ויהי לנס. **קו' "האדם ביקר"**

"וראשו מגיע השמימה"...

בתפלתו היה החזן **איש** מפליג במחשבתיו לעולם אחר. מתרומם ומתנשא, עד כי חדל מלהרגיש בכל המתרחש סביבו, וכמעשה שהיה: פעם באחד מימי שנת תש"ו, התקיפו אנשי מחתרת עבריים בנשק חם את משטרת רמת גן.

החזן אעמד אז באמצע תפלתו, הדי התפוצצויות מקרוב, נשמעו בבירור בבית מדרשו. אך הוא לא קם ולא זע. בהמשך הפעולה נמלטו האנשים התוקפים דרך בני ברק וחלפו על פני "גבעת רוקח" בסמוך למעונו, כאשר אנשי צבא אנגלים דולקים אחריהם.

התרגשות וחרדה רבה, אחזו בכל המתפללים אתו. ניחוח של אבק שריפה תימר ועלה בנחירי האף. קולות נפץ החרידו את האויר. אולם החזן "הוסיף לעמוד על מקומו תפוס שרעפים, שקוע כולו בתפלה, כמי שממתק עכשיו סוד שיח עם רוכב ערבות, ואשר עמידתו פה על הקרקע אינו אלא כסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה..."

פאה"ד

עלון "איש לרעהו" פרשת ואתחנן הוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה והצדקנית **מרת חיה פריימן ע"ה** בת הרה"ח ר' יהושע מרדכי זצ"ל

שיום היאהרצייט חל ביום יד' מנחם אב
ת.נ.צ.ב.ה.

הרב נפתלי אלימלך בן שרה: ב"ה יש שיפור בבריאות אך עדיין צריך תפילות לרפו"ש, יש"כ

מצוה חמורה זו של כיבוד אב ואם, נלמדת מהפסוק: "כבד את אביך ואת אמך כאשר ציוך ה' אלוקיך למען יאריך ימך ולמען יטב לך" (פרק ה-טז) !

ואמרו חז"ל: כיבוד אב ואם הוא אחד מן הדברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא, דכתיב ביה למען יאריך ימך ולמען יטב לך (קידושין מ.).

הרמב"ן ז"ל כותב בפירושו שמה שהכתוב הזהיר על כיבוד הורים, מפני שהם שותפים ליצירתו של האדם כמו הקב"ה. ותמה על כך **החתם סופר** (בספרו עה"ת) הרי מבואר בגמרא (עירובין יג.) נמנו וגמרו שנוח לו לאדם שלא נברא משנברא, והיאך יחזיק טובה להוריו על שהביאוהו לעולם.

אלא התשובה היא כפי שכבר ביארו התוספות (שם) במה דברים אמורים שנוח לאדם שלא נברא, זהו בסתם בני אדם, אבל עבדי ה' אשרי להם ולהורים. ועל כך מברכים אנו: "ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו".

יוצא לפי"ז, כי לאחר קבלת עול מלכות שמים בפסוק "אנכי ה' אלוקיך... לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני" וואחרי הפסוק "זכור את יום השבת לקדשו" שהיא אות בינינו לבוראינו, הרי אנו עבדים לה', וממילא נח לנו שנבראנו, ואז-עלנו לכבד את הורינו שהביאונו לעולם הזה שעל ידו ננחל ונזכה לעולם הבא.

ידוע מה שמספרים חז"ל (קידושין לא.) על דמא בן נתינה שביקשו חכמים ממנו אבנים לאיפוד בשישים רבוא וכו' והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו שישן. ולא העיר אותו כדי לא לצערו, ושילם הקב"ה שכרו שנולדה בעדרו פרה אדומה.

לאור זאת פסק **החיי אדם** (כלל סז) שאם אביו ואמו ישנים ומפתח חנותו של הבן תחת ראשיהם, אסור להקיצם משנתם אף שיפסיד הרבה. אבל אם אביו יפסיד את הרווח אם לא יקיצו, מצוה להקיצו כי שמח בזה יותר.

על כך הקשה הגאון **רבי משה פיינשטיין** זצ"ל (בספרו **דברות משה** קידושין-תקכז): הרי רוב האבות יש להם הנאה ושמחה גדולה במה שירוויחו הבנים. אין הבדל בין אם הוא רווח שלהם או של בניהם, וא"כ, נמצא שאין שום ענין במה שהפסיד דמא בן נתינה הרבה ממון כדי שלא לצער את אביו, שהרי השמחה על הרווח היתה עדיפה לאביו מהנאת השינה, ומה ראו חז"ל לשבחו, ועוד ללמוד לדינא שכך הוא החיוב, הרי אין בזה תועלת ואף לא מדת חסידות? וכ"ז תמוה אלמלא נדחוק שאביו של דמא לא היה שפוי בדעתו ולא היה מבין לשמוח מהרווח של בנו. אך א"כ היו צריכים חז"ל לציין זאת. ונשאר רבי משה בצ"ע.

"קודם עלי לשנות הלכות כיבוד אב..."

שאלת עגונה סבוכה הובאה לפני כ"ק האדמו"ר משינאווא - **רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם** זצ"ל. ביקש להוועץ באביו הגאון **רבי חיים מצאנז** זצ"ל. קבע לו אביו שעה לדון בענין.

ביקש רבי יחזקאל להכין עצמו לדיון כדבעי. לכן ביקש מהגבאי שיביא לו שולחן ערוך "יורה דעה"... תמה הגבאי: "הרי הלכות עגונות נידונות בשולחן ערוך "אבן העזר" אולי טעות היא..."

השיב לו רבי יחזקאל: "לא טעית! ביקשתי חלק "יורה דעה" משום שעלי לשנות הלכות כיבוד אב קודם בואי לדון ולהתווכח עם אבי בדברי הלכה!" **באהלי צדיקים**

"תענית כדי לכפר על הצער..."

פעם הבחינו ידידיו של הצדיק **רבי רפאל ברוך טולידאנו** זצ"ל שישב עמם בסעודת מצוה, כי אינו טועם מאומה. שאלוהו: מדוע אינך אוכל והלא סעודת מצוה היא?"

השיב להם: "שרוי אני היום בתענית!" לאחר שהפצירו בו לגלות להם סיבת התענית, סיפר להם את העובדה שאירעה עמו:

"אתמול שהיתי עם אבא בבית הדין. והנה לפתע אחד מבעלי הדין שאבי פסק לחובתו, החל מתווכח עמו בחרי-אף כדי להוכיח צידקתו. בלהט הויכוח השתמש הלה במילים בוטות ופגע בכבודו של אבא.

"לא יכולתי לחשות ולראות בבזיונו של אבא, ולכן הוכחתי את הלה על פניו. ואולם אבי לא הסכים עם תוכחתי והצטער מאוד על שהעלבתי אותו. לאחר שעזבתי את בית הדין, גזרתי על עצמי תענית כדי לכפר על הצער הרב שגרמתי לאבא."

ביקוד החמה

האם "כיבוד אב" קודם לכיבוד כהן?

נשאל הגאון **רבי חיים קניבסקי** זצ"ל: כשיש אפשרות לכבד בדבר-מה את אביו או את הכהן את מי מהם להעדיף? והשיב: "אביו קודם!" נשאל שוב: והלא הוא ואביו חייבים בכבוד הכהן? והשיב: כיבוד אב הוא כפיקוח נפש שנאמר "כבד את אביך... למען יאריך ימך" ואין מקרא יצא מדי פשוטו". **רבי חיים**

"לא תחמוד... ולא תתאוה"

להסתפק ולשמוח בחלקו ולא לחמוד ולהתאוות את של חברו !

נלמד מהפסוק: "ולא תחמוד... ולא תתאוה בית רעך שדחו... וכל אשר לרעך" (פרק ה-יח) וכתב רש"י: "ולא תתאוה" - לא תירוג אף הוא לשון חמדה כמו: "נחמד למראה" (בראשית ב) דמתרגמין דמרגל למחזי. עכ"ל. ומשמע דרש"י סבירא ליה ש"לא תחמוד" [האמור בפרשת יתרו] ו"לא תתאוה" [האמור כאן] לאו אחד הם. וכן הוכיח הסמ"ג. ואולם במכילתא אמרו: נאמר כאן [בפרשת יתרו] "לא תחמוד" ולהלן [בפרשת ואתחנן] הוא אומר "ולא תתאוה" לחייב על התאוה בפני עצמה ועל החימוד בפני עצמו. ומה החילוק ביניהם? ביאר הרמב"ם: אם ראה דבר יפה אצל חברו והתאוה בו במחשבתו, עבר ב"לא תתאוה" ואם פועל אצל חברו שימכרנה לו וכדומה, עבר ב"לא תחמוד" (ספר המצוות - לאוין רס"ו)

בספר "יד המלך" (פ"א מגזילה הל' ט) נסתפק בלאו ד"לא תחמוד", היאך הדין באופן שהפציר בחברו על חפץ שאין בו שוה פרוטה ולקחו ממנו, האם עובר בזה על לאו דלא תחמוד או לא?

ואף שבלאו "לא תגזול" עובר על איסור גם בפחות משהו פרוטה, אבל אינו בתורת השבה, זה משום ששיערו חז"ל שהגזל מוחל וכאילו השיב, מה שאין כן בלאו דלא תחמוד. הבעיה היא בהפצרה שעינו רעה בשל אחרים ובזה אין חילוק בין פרוטה לפחות משהו פרוטה ומחילת הבעלים לא תועיל לבטל את הלאו ד"לא תחמוד".

מהו השיעור של הפצרה וחמדה אסורה? מסופר על 'בעל שמחה' שחיפש דירה פנויה ליום השבת אצל שכניו בשביל אורחיו. נכנס למעונו של **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל ושאל: "אין לי ספק שאם נפציר באחד השכנים, יסכים לפנות לנו את דירתו. האם אין בכך איסור "לא תחמוד" כפי שכתב הרמב"ם (פ"א מגזילה ה"ט) שהחמוד בית חברו והפציר בו עד שלקחו ממנו עובר בלאו זה?

השיב הרב אלישיב: "לבקש פעמיים מותר, יותר מזה הוא בגדר הפצרה אסורה!"

"להוציא

את הרהיטים

החדשים..."

סיפר הרה"ג **רבי נתן אייפלד** זצ"ל: כאשר עבר הגאון **רבי אהרן קוטלר** זצ"ל להתגורר בדירתו אשר בבורו פארק, קנו לו מקורביו רהיטים חדשים כנוסח אמריקה...

כשהגיע רבי אהרן לדירה וראה את הרהיטים, הכריז שאינו נכנס לדירה עד שיוציאו את הרהיטים החדשים... כמובן היו מוכרחים להוציאם ולא עזרו כל הבקשות והתחנונים של העסקנים...

שיחות חיים

הוזהרנו שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים!

נלמד מהפסוק: "את ה' אלוקיך תירא" (פרק ו-יג)

ואמרו חז"ל: שמעון העמסוני, ואמרי לה נחמיה העמסוני, היה דורש כל אתין שבתורה, כיוון שהגיע ל"את ה' אלוקיך תירא" פירש... עד שבא רבי עקיבא ולימד: "את ה' אלוקיך תירא" – לרבות תלמידי חכמים (פסחים כב: ב"ק מא. קידושין נז.). וכתב בעל הטורים: "תירא" בגימטריה "תלמידי חכמים". ואמרו חז"ל (סנהדרין צט:): מיהו אפיקורס? זה המבזה תלמיד חכם. והמבזה תלמיד חכם הריהו מבזה דבר ה' ואין לו חלק לעולם הבא. וכן אמרו חז"ל (שבת קט:): לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביזו בה תלמידי חכמים.

מדוע לא זיכה הקב"ה את שמעון העמסוני בדרשה זו שדרש רבי עקיבא? מספר ביאורים נאמרו על כך: (א) **הבן יהוידע** תירץ שזיכו את רבי עקיבא בדרשה זו כדי לתקן על מה שאמר בהיותו עם הארץ: "מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור".

(ב) **הכתב סופר** ביאר, לפי שלא עלתה על דעת שמעון העמסוני שיש צורך בכך, כי זה פשוט שצריך לירא מת"ח שכל ימיהם מקודשים לתורה ועבודה ה'. לא כן רבי עקיבא שהיה ע"ה ארבעים שנה ומתוך זה אמר מי יתן לי ת"ח וכו' הבין מנסיונו שצריך פסוק לרבות גם ת"ח על כן מצא לנכון לדרוש זאת בפסוק.

(ג) **המהר"ם מלובלין** זצ"ל (בספרו **אמרי דעת** – עקב) תירץ עפ"י **רמב"ם** (פ"א מדעות ה"ה) שאמר שהאדם צריך ללכת במדותיו בדרך הממוצעת אך אם הקצין להכשל בדרך שלילית צריך כתשובת המשקל, קודם כל לדרך הקיצוני שכנגדה. ור"ע שהיה ע"ה ואמר מי יתן לי וכו' שב על כך בתשובה ע"י אהבה ויראה קיצונים מת"ח ומתוך זה דרש את הפסוק בהתאם.

(ד) **יתכן** לבאר באופן נוסף, כי מי שמכיר בערך החכמים ויודע עד כמה תורתם מגינה על כל העולם ואשר רק בזכות עמלם בתורה יתכן שלום ובטחון בארץ כהבטחת התורה [ואם בכ"ז רואים מלחמות ואסונות בארץ, זה בגלל שהם רק מיעוט, ואילו הרוב משתמטים מחובתם לבורא עולם] וממילא חייב כל אדם להכיר להם טובה ולא להיות כפוי טובה. ולכן רבי עקיבא מתוך נסיונו, חשש מאוד שאלה שלא לומדים תורה לא יבינו את ערכה וינסו להפריע ולפגוע בת"ח לומדי התורה ובכך לסכן את כל הישוב. לכן ראה חובה לדרוש את הפסוק לירא מת"ח.

כי על כן, יש לדעת שביזוי תלמידי חכמים מתחיל בכך שלא מעריכים מספיק את סגולות התורה, וממילא לא מחשיבים את יקרת מעלתם של אלו שגדשו עצמם בחכמת התורה, והמצב הלך ומתדרדר עד שהריקים והפוחזים מבטלים כליל את מעלתם היחודית כעפרא דארעא, ואמנם ההתחלה היא ביזוי תלמידי חכמים, אך ההמשך, ביזוי גדולי התורה, זקני הדור עיני העדה, ודעתם אינה נחשבת ח"ו ומכאן הדרך קצרה לפעור פיהם בדברי גידוף ונאצה רח"ל כקללת הנביא ישעיהו "יראהו נער בזקן והנקלה בנכבד".

ידועים דברי חז"ל (בגמרא מכות כג:) כמה "טפשים" האנשים שקמים מפני ספר תורה ולא מפני ת"ח גדול. והקשה הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל: אם אותם אנשים מכבדים את התורה על כל הכתוב בה ולכן קמים בפניה, הרי כתוב בה "והדרת פני זקן" ודרשו חז"ל "זקן שקנה חכמה" ואם אינם מאמינים בדרשה זו ח"ו, הכל כופרים הם בתורה שבע"פ וראויים להקרא "רשעים" ולא "טיפשים"?

וביאר רש"י, כי אותם אנשים יודעים שחכמי התורה מורים לעם המצוות וההלכות, אבל עצם גדולתם שדבקים בה' ובקדושת התורה זה למעלה מהשגתם. נמצא שהקימה בפני החכמים, מלבד הד"א שיש בזה לכבד ולהוקיר את החכמים, יש גם לקום מפני היראה מהם כדרשת חז"ל לרבות ת"ח שמוראם כמורא שמים.

וזה שאמרו חז"ל כמה טיפשים האנשים שקמים מפני ספר תורה מפני היראה, כך צריך להיות ביחס לאיש התורה שהוא בבחינת תורה וקדושתו כקדושת "ס"ת" לקום בפניו מחובת היראה של "מורא רבך כמורא שמים".

"הוי זהיר בגחלתך"...

ביום המהפכה הבולשביסטית (תרע"ח) אסרו על הלימודים בישיבת וואלוז'ין! אך הגאון **רבי רפאל שפירא** זצ"ל (אב"ד ור"מ וואלוז'ין) החליט שהוא יבוא בכל זאת באותו יום לישיבה מתוך השערה שיהיה דרך ארץ מפניו ולא יפריעו לו בלימודו. ואכן הוא ישב בישיבה כל היום והוא ולמד בשקידה.

אמנם לא כאשר חשב כן היה. לפתע נכנס צעיר יהודי לישיבה ופקד עליו לעזוב את המקום. ומכיון שהדבר היה כרוך בפיקוח נפש, לא סירב לו רבי רפאל אלא עזב את הישיבה.

למחרת היום נסע אותו צעיר באוניה, ובדרך נסיעתו החלה סערה גדולה בים והאניה טבעה. ומת הצעיר הלז. לאחר זמן-מה הגיעה אימו של הצעיר ההוא לפני רבי רפאל וסיפרה לו בחרדה, כי בנה שטבע בים אינו נותן לה מנוחה. הוא בא אליה בחלום כבר מספר פעמים ומבקש ממנה שתלך לבקש מחילה בשמו מרבי רפאל על אותו מעשה שפגע בו.

"ישורון" חלק יב

הודעה תקיפה למען כבוד התורה...

פעם נודע להגרי"ז **סולובייצ'יק** זצ"ל על אנשים מאחת הקבוצות ה"קנאיות" בירושלים שפעלו למחות כנגד מה שהיה נחשב בעיניהם כ"פירצה". ועל כן החליטו להדפיס כרוזים ברחובה של עיר כנגד אחד מהפעולות אותם נקט **החזון איש** להעמדת הדת על תילה.

שיגר להם הגרי"ז הודעה תקיפה ונחרצת, כי באם המודעות מסוג זה יפורסמו ברחובות ירושלים הרי שבו ביום יעזוב הוא את העיר לתמיד, באשר אינו יכול להתגורר בעיר שבה בחסות הקנאות מתבזה כבוד התורה באופן שכזה. [ואכן איום זה של הגרי"ז פעל את פעולתו].

הרב מבריסק ח"ג

על כבוד תלמיד חכם...

הגיעו פעם עסקנים לפני הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל וביקשו ממנו היתר לצאת נגד אחד האישים התורניים המקיים בתפלתו הנהגה מסויימת שהיא לכאורה נגד ההלכה.

השיב להם רש"י "שימו לב כיצד נראת ברכת המזון שלו. וכן להקפדותיו ביתר דיני התורה. האם מצאתם בו עבירה כלשהי נוספת? חזרו לשאלו: מה הקשר בין זה ובין בקשתם לצאת נגד האישיות ההיא?"

הסביר להם רש"י: הרי חז"ל קבעו לנו חוק בל יעבור, שעבירה גררת עבירה, ואם המעשים שלו בענין התפלה היו בגדר עבירה, היה צריך להגרר לעבירות נוספות, ואם אנחנו רואים בעינינו שמדובר בצדיק גדול, סימן שגם בהנהגה המסויימת שנוהג בתפלותיו אין פגם...

חוברת קול ברמה

החטא ותיקונו...

מעשה שנכנס אדם למעונו של הגאון **רבי חיים קניבסקי** זצ"ל וביקש להתפלל על אביו שגילו אצלו את המחלה הנוראה רח"ל. והנה באותה שעה ישב בחדרו של רבי חיים הגאון **רבי חיים קרייזוויט** זצ"ל (גאב"ד אנטוורפן), וביקש מרבי חיים רשות להשיב במקומו. הוא יעץ לבן המודאג שאם רוצה שאביו יבריא עליו להדפיס את ספרי **שו"ת שואל ומשיב** של הגרי"ש **נתנזון** זצ"ל.

כשיצא הבן, שאל רבי חיים את הרב קרייזוויט מדוע יעץ לבן דוקא את העצה הזו? והשיב: מכיר אני את האבא החולה, ושמעתי פעם דיבר בגנותו של בעל ה"שואל ומשיב" וחשבתי אולי זו סיבת מחלתו שהרי "המלעג על דברי חכמים אין תרופה למכתו" ואולי בזה שידפיס הספרים יתוקן חטאו ויתרפא.

הבן שקיבל את העצה, התאמץ להדפיס את ספרי שואל ומשיב לזכות אביו, ואכן תוך זמן קצר הבריא אביו לגמרי.

הלמות עמלים – ח"ב

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

המסר שהדהד מול עיני בבית הרפואה! / הרב נפתלי וינברג

פתאום הוא מרגיש נשיקה ביד. היה זה צעיר לא מוכר שהציע לו עזרה בהעלאת המוצרים הביתה. הוא העיף מבט בצעיר והגיע למסקנה שמדובר בנרקומן. החליט להתפטר ממנו על המקום, והראה לו את הדרך... הצעיר לא התעקש ופשוט הלך לדרכו. נכלס.

הקוראים הנכבדים בטח הבחינו בשבועות האחרונים, ששמי הזכר לתפילה מעל דפי העלון. ברוך השם חזרתי מבית הרפואה ואני מודה לכל אחד ואחד שהשתדל להתפלל עלי. יבורכו כולם מפי עליון בבריות גופא ונהורא מעליא!

* * *

מיד לאחר מכן חלה נהג המונית עד שהגיע לבית החולים לעבור ניתוח.

כאן היה לו זמן לחשוב על הא ועל דא, ואז קפצה לו בראש המחשבה שאולי הצורה בה התייחס לצעיר לא הייתה מוצדקת. אולי היה עליו לאפשר לצעיר לעזור לו על החבילות, וגם לצייד אותו ב"טיפ" לאחר שיסיים את העבודה הקטנה.

אבל לך תחפש אותו!! מי מכיר? מי יודע?

הסיפור לא נתן לו מנוח משך כל תקופת האשפוז שלו. חלפו כמה ימים ובני משפחתו סיפרו לו בשמחה שהבחור נמצא! מסתבר שהם עברו על מצלמות האבטחה הממוקמות ברחוב מגוריו, ובעזרת התמונות הצליחו להצליב מידע ולהגיע אליו.

ואכן לא היה מדובר בנרקומן!

כי אם בבחור מסכן.

הוא נקלע למקום בשעה שנהג המונית פרק את חבילותיו, ובאמת ובתמים התכוון לעזור. אולי גם התכוון לקבל טיפ קטן - אבל זו בוודאי לא עוולה.

על מנת לפצות את הצעיר הציעה לו המשפחה, בשליחות האב - שעדיין שהה בבית החולים לפנות לחנות מסוימת ולרכוש שם דברים "על חשבון הברון" - - -

* * *

מה ההגדרה של אדם זה?

אני מציע בשלב זה להשאיר בצד את כל ההגדרות! לא כל כך משנה לי עכשיו אם הוא בהגדרה של "מאמין" כאשר את אמונתו בקל אחד הוא לא יונק מהיהדות, ואין לי נפקא מינה כעת אם הוא "חסיד אומות העולם" או לא.

הוצאתי מהסיפור הזה מסר אחד שניצב מול עיני: **לעולם, אבל לעולם, אל תשפוט אדם לפי מראה חיצוני מטעה!!!**

במהלך אשפוזי עברתי ניתוח. לאחר הניתוח הועברתי לחדר במחלקה להחלמה. בחדר הייתה מיטה נוספת, ריקה. למחרת הביאו חולה נוסף לאותה מיטה. כיון שנכנס החולה לחדר והבחין בי, בירך אותי בכל הברכות שבעולם לרפואה והצלחה!

מחמם את הלב.

הוא גם אושפז לצורך ניתוח בטן, ועשה רושם של אדם בגיל 70 לערך.

הבחנתי שאין כיפה לראשו, אז הנחתי שמדובר ביהודי שעדיין לא מקיים תורה ומצוות. מה שכן, הוא דיבר על "אלוקים אחד".

חלפו דקות ספורות וקבוצה של ערבים נכנסה לחדר. ברגע הראשון לא הבנתי מה הם מחפשים פה, אבל הם ניגשו אליו ושוחחו בערבית. למרבה ההפתעה הוא ענה להם בערבית. ופתאום אני קולט: הוא בכלל ערבי!

זה היה מפתיע כי העברית שלו הייתה רהוטה, ללא מבטא זר (אפילו יותר מהעברית שלי... למרות שעליתי מחו"ל לארץ ישראל כבר לפני עשרות רבות של שנים).

בהמשך גם נכנסה אשתו לחדר, עם כיסוי הראש הישמעאלי האופייני.

קלטתי שמדובר לא ביהודי, אבל אולי בסוג של חסיד אומות העולם או משהו כזה. אדם עם ערכים ואיכות. אך מעבר לכך לא ידעתי כלום.

* * *

בימים הקרובים התוודעתי לסיפור שהתרחש איתו.

הוא מתגורר באחת השכונות הערביות של ירושלים רבתי, ועובד כנהג-מונית בעיר.

ערב אחד חזר הביתה אחרי יום עבודה סטנדרטי. היו לו בתא מטען חבילות של קניות שהיה צריך להעלות אותם הביתה. החנה את המונית, פתח את ה"בגאז" והחל להוציא דברים.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל לתרומות: 02-5671812 0542538581 אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי